

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA V

Ocena	Wymagania
2 – dopuszczająca	Uczeń: • czyta i odbiera teksty literackie oraz teksty kultury; rozpoznaje podstawowe elementy świata przedstawionego; odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych; rozpoznaje wybrane gatunki literackie wskazane w podstawie programowej; • rozpoznaje w tekście podstawowe środki stylistyczne; wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych; ustala kolejność zdarzeń; odróżnia dialog od monologu; określa temat tekstu; • wyszukuje informacje wyrażone wprost; odróżnia informacje ważne od drugorzędnych oraz fakty od opinii; • rozpoznaje poznane części mowy; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; rozpoznaje podstawowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych; • rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz podstawowe rodzaje wypowiedzi; rozpoznaje nadawcę i odbiorcę komunikatu; rozumie znaczenie podstawowych niewerbalnych środków komunikacji; • rozpoznaje synonimy i antonimy; rozumie znaczenie poznanych związków frazeologicznych; stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne; • uczestniczy w rozmowie na zadany temat; tworzy wypowiedź odnoszącą się do określonego tematu; redaguje poznane formy wypowiedzi; tworzy prosty plan tekstu i notatkę; opowiada o przeczytanym tekście; stosuje podstawowe zasady etykiety językowej; • doskonali ciche i głośne czytanie; wyszukuje informacje w dostępnych źródłach; korzysta ze słowników i zasobów bibliotecznych.
3 – dostateczna	Uczeń: • omawia elementy świata przedstawionego; rozpoznaje fikcję literacką; rozpoznaje gatunek czytanego utworu i wskazuje jego podstawowe cechy; • rozpoznaje środki stylistyczne wskazane w podstawie programowej i określa ich znaczenie w tekście; rozpoznaje wers, rym, strofę i refren; • opowiada o wydarzeniach fabuły, ustala ich kolejność i dostrzega ich wzajemne zależności; charakteryzuje bohaterów; rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową; określa tematykę utworu; • nazywa wrażenia wywołane tekstem; objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne; • rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy; wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio; określa temat i główną myśl tekstu; dostrzega związki między częściami wypowiedzi; • rozpoznaje części mowy i określa ich podstawowe funkcje; rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego; stosuje poprawne formy gramatyczne; stopniuje przymiotniki i przysłówki;

Ocena	Wymagania
	• rozpoznaje części zdania i związki wyrazów w zdaniu; rozpoznaje zdania pojedyncze, złożone i równoważniki zdań; • rozróżnia język mówiony i pisany oraz oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny; rozpoznaje związki frazeologiczne, synonimy, antonimy oraz słownictwo neutralne i wartościujące; • stosuje poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne; • tworzy spójne wypowiedzi w poznanych formach gatunkowych, zachowując ich podstawowe cechy; tworzy plan odtwórczy i twórczy; redaguje notatkę; selekcjonuje informacje; wygłasza tekst z pamięci ze zrozumieniem; wykorzystuje wiedzę o języku we własnych wypowiedziach; • korzysta z różnych źródeł informacji, słowników oraz zasobów bibliotecznych i internetowych.
4 – dobra	Uczeń: • analizuje i interpretuje utwory literackie, omawiając świat przedstawiony, fabułę, bohaterów, narratora lub podmiot liryczny; • wskazuje cechy gatunkowe utworów; określa funkcje środków stylistycznych i elementów konstrukcyjnych utworu; wskazuje wątek główny i wątki poboczne; określa tematykę i problematykę; • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne; przedstawia własne rozumienie utworu i uzasadnia je; wyraża sąd o postaciach i zdarzeniach oraz wskazuje wartości ważne dla bohaterów; • analizuje teksty informacyjne, publicystyczne i reklamowe; odróżnia fakty od opinii; selekcjonuje informacje; charakteryzuje komiks; • rozpoznaje cechy tekstów należących do różnych dziedzin kultury; wskazuje elementy spektaklu teatralnego i filmu; rozumie pojęcie adaptacji i wskazuje różnice między utworem literackim a jego adaptacją; • analizuje funkcje części mowy i części zdania w wypowiedzi; poprawnie stosuje formy gramatyczne; rozpoznaje i stosuje różne typy wypowiedzi; przekształca konstrukcje składniowe; • dostosowuje odmianę języka i styl do sytuacji komunikacyjnej; świadomie wykorzystuje synonimy, antonimy, związki frazeologiczne i wyrazy wieloznaczne; dba o spójność formalną i semantyczną tekstu; • tworzy logiczne, spójne i uporządkowane wypowiedzi, stosując właściwą kompozycję i układ graficzny; poprawnie buduje akapity; • tworzy dialog, opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykację, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystykę oraz tekst o charakterze argumentacyjnym; wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach; • gromadzi, selekcjonuje i porządkuje informacje pochodzące z różnych źródeł.

Ocena	Wymagania
5 – bardzo dobra	Uczeń: • wnikliwie analizuje i interpretuje teksty literackie i inne teksty kultury; wyjaśnia funkcje elementów świata przedstawionego, środków stylistycznych, sposobu prowadzenia narracji oraz elementów konstrukcyjnych utworu; • rozpoznaje gatunki i ich cechy; analizuje zależności między wydarzeniami i wątkami; charakteryzuje bohaterów, narratora i podmiot liryczny, odwołując się do tekstu; • formułuje i uzasadnia własne rozumienie utworu; wykorzystuje w interpretacji własne doświadczenia oraz elementy wiedzy o kulturze; formułuje sądy o postaciach i zdarzeniach i je uzasadnia; • analizuje i porównuje różne teksty kultury, odczytuje informacje wyrażone wprost i pośrednio, określa ich główną myśl, hierarchizuje informacje, rozpoznaje fakty i opinie; porównuje tekst literacki z jego adaptacją; dokonuje przekładu intersemiotycznego; • świadomie wykorzystuje wiedzę językową do analizy cudzych wypowiedzi i tworzenia własnych; określa funkcje form gramatycznych, konstrukcji składniowych i środków językowych; sprawnie przekształca konstrukcje składniowe; • dostosowuje styl, słownictwo i sposób wypowiedzi do celu, odbiorcy i sytuacji komunikacyjnej; stosuje zasady spójności tekstu, ortografii, interpunkcji i etykiety językowej; • tworzy rozwinięte, logiczne, uporządkowane i spójne wypowiedzi ustne i pisemne w formach określonych w podstawie programowej; właściwie komponuje wypowiedź, buduje akapity, selekcjonuje informacje i wykorzystuje argumenty; • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz argumenty odwołujące się do emocji; tworzy plan twórczy i odtwórczy; świadomie wykorzystuje wiedzę o języku; • krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł i sprawnie korzysta ze słowników, zasobów bibliotecznych oraz technologii i zasobów internetowych.
6 – celująca	Uczeń: • samodzielnie i wszechstronnie wykorzystuje wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej do analizy i interpretacji utworów literackich oraz innych tekstów kultury; • dostrzega i wyjaśnia związki między elementami utworu, jego konstrukcją, zastosowanymi środkami językowymi i znaczeniem; formułuje własne interpretacje i konsekwentnie je uzasadnia, wykorzystując informacje zawarte w tekście, własne doświadczenia oraz wiedzę o kulturze; • porównuje sposoby przedstawiania treści w literaturze i innych tekstach kultury; dokonuje świadomego przekładu intersemiotycznego; • analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł, dokonuje ich selekcji i krytycznej oceny, rozpoznaje sposób ich przedstawienia oraz odróżnia fakty od opinii;

Ocena	Wymagania
	• świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku – dobiera formy gramatyczne, konstrukcje składniowe, słownictwo i styl odpowiednio do celu wypowiedzi, odbiorcy oraz sytuacji komunikacyjnej; analizuje funkcje zastosowanych środków językowych; • przekształca wypowiedzi z zachowaniem ich sensu i intencji; tworzy wypowiedzi poprawne pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym; • tworzy samodzielne, logiczne, spójne, uporządkowane i celowo skomponowane wypowiedzi ustne i pisemne w formach wskazanych w podstawie programowej; dokonuje świadomej selekcji informacji; formułuje argumenty, rozróżnia ich charakter i wykorzystuje je w wypowiedzi; • świadomie stosuje środki językowe odpowiednie do zamierzonego celu; tworzy plany, notatki i wypowiedzi związane z poznanymi tekstami; • samodzielnie organizuje proces uczenia się, korzysta z różnych źródeł, gromadzi, porządkuje, selekcjonuje i krytycznie ocenia informacje, korzysta ze słowników, zasobów bibliotecznych, technologii i zasobów internetowych oraz wykorzystuje pozyskane informacje w pracy z tekstem i tworzeniu własnych wypowiedzi.